

Nr 26

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 27 juli 1954 (nr 579) om nykterhetsvård, m. m.

Genom en den 23 mars 1956 dagtecknad proposition, nr 137, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att

dels, jämlikt § 87 regeringsformen, antaga vid propositionen fogade förslag till

lag angående ändring i lagen den 27 juli 1954 (nr 579) om nykterhetsvård; samt

lag om ändring i sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321),

dels ock antaga vid propositionen fogade förslag till

förordning angående ändrad lydelse av 2 och 10 §§ förordningen den 11 juni 1937 (nr 339) om mödrahjälp;

förordning angående ändring i förordningen den 14 maj 1954 (nr 250) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt m. m.; samt

förordning om ändring i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469).

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås med anledning av socialhjälpslagets tillkomst ändringar i vissa lagar och författningar, som hänvisar eller eljest har anknytning till fattigvårdslagen. Ändringar föreslås sålunda i lagen om nykterhetsvård, sinnessjuklagen, förordningen om mödrahjälp, förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt m. m., samt folkbokföringsförordningen.

Enligt förslaget anpassas nämnda lagar och författningar efter socialhjälpslagets. I vissa av dem har också vidtagits jämkningar, som sammanhänger med annan nyare lagstiftning. Ändringarna är i huvudsak av formell natur.

Beträffande lagen om nykterhetsvård föreslås ändring även i annat hänseende. Förslaget innebär härutinnan, att beslut, som innebär förordnande

om övervakning eller meddelande av lydadsföreskrift, skall gå i verkställighet utan hinder av att beslutet icke äger laga kraft.

Ändringarna föreslås skola träda i kraft samtidigt med socialhjäpplagen eller den 1 januari 1957.

De vid propositionen fogade författningsförslagen är av följande lydelse.

Förslag

till

Lag

angående ändring i lagen den 27 juli 1954 (nr 579) om nykterhetsvård

Härigenom förordnas, *dels* att 63 § lagen den 27 juli 1954 om nykterhetsvård skall upphöra att gälla, *dels* att 3, 5 och 6 §§, 8 § 1 mom. samt 9, 15, 32, 36, 51, 61, 62 och 65 §§ samma lag skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives *dels ock* att i 4 § nämnda lag skall införas ett nytt moment, betecknat 2 mom., av nedan angiven lydelse samt att hittillsvarande 2 och 3 mom. i samma paragraf skola erhålla närmast högre nummerbeteckning.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3 §.

I varje — — — — — en länsnykterhetsnämnd.

Nykterhetsnämnderna skola — — — — — av socialstyrelsen.

När i denna lag stadgas, att viss åtgärd skall ankomma på eller anmälan göras hos nykterhetsnämnden, åsyftas därmed, såvida ej annat utsäges, den kommunala nykterhetsnämnden i den kommun, där den som avses med åtgärden eller anmälan *har hemortsrätt* eller eljest vistas.

När i denna lag stadgas, att viss åtgärd skall ankomma på eller anmälan göras hos nykterhetsnämnden, åsyftas därmed, såvida ej annat utsäges, den kommunala nykterhetsnämnden i den kommun, där den som avses med åtgärden eller anmälan är *mantalsskriven* eller eljest vistas.

4 §.

2 m o m. Kommunal nykterhetsnämnd har därjämte

att förvalta till kommunens nykterhetsvård anslagen eller eljest hörande egendom, i den mån ej förvaltningen därav uppdragits åt annan nämnd eller åt särskild styrelse;

att själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden, som angå nykterhetsvården; samt

att jämväl i övrigt ombesörja de angelägenheter avseende nykterhetsvården inom kommunen, vilka äro

(Nuvarande lydelse)

2 m o m. Utöver vad i 1 mom. sägs åligger det länsnykterhetsnämnd att hålla sig noggrant underrättad om de kommunala nykterhetsnämndernas verksamhet, att öva tillsyn över att dessa fullgöra sina uppgifter samt att lämna dem vägledning och bistånd.

Finner länsnykterhetsnämnd, — — — länsnykterhetsnämnden föreskriver.

Då länsnykterhetsnämnden — — — kommunal nykterhetsnämnd.

3 m o m. Angående nykterhetsnämnds åligganden i övrigt är särskilt stadgat.

(Föreslagen lydelse)

att hänföra till förvaltning och verkställighet.

3 m o m. Utöver vad i 1 mom. sägs åligger det länsnykterhetsnämnd att hålla sig noggrant underrättad om de kommunala nykterhetsnämndernas verksamhet, att öva tillsyn över att dessa fullgöra sina uppgifter samt att lämna dem vägledning och bistånd.

4 m o m. Angående nykterhetsnämnds åligganden i övrigt är särskilt stadgat.

5 §.

Kommunal nykterhetsnämnd skall utgöras av särskilt tillsatt nämnd eller, därest kommunens ringa folkmängd eller liknande förhållande gör sådan obehövlig, av kommunens *fattigvårdsstyrelse*.

Konungen äger — — — — — av länsnykterhetsnämnden.

Ledamöter i — — — — — av nämnden.

Beträffande valbarhet, obehörighet, rätt att avsäga sig uppdraget, ledamots och suppleants tjänstgöringstid och avgång, vissa prästers rätt att deltaga i nämndens förhandlingar, val av ordförande, vice ordförande och kassaförvaltare, ordningen för nämndens arbete, ordförandens åligganden, ersättning åt ordförande och ledamöter, medelsförvaltning, avlämnande av utgifts- och inkomstförslag, räkenskapers förande, redovisning, granskning av näm-

Kommunal nykterhetsnämnd skall utgöras av särskilt tillsatt nämnd eller, därest kommunens ringa folkmängd eller liknande förhållande gör sådan obehövlig, av kommunens *socialnämnd*.

Vid val av suppleanter skall tillika bestämmas den ordning, i vilken suppleanterna skola inkallas till tjänstgöring.

I fråga om valbarhet till ledamot eller suppleant, verkan av valbarhetens upphörande och rätt till avsägelse, mandattid och avgång, val av ordförande och vice ordförande, ställe och tid för sammanträde, suppleants tjänstgöring och rätt att närvara vid sammanträde, beslutförhet och jäv, förfarandet vid fattande av beslut, protokoll och reservation, tillkännagivande varest och på vilka tider till nämnden ställda framställningar mottagas, skriftväxling, vård och för-

(Nuvarande lydelse)

dens räkenskaper och förvaltning samt ledamots ansvarighet äger vad i 10, 12—18 och 21 §§ i lagen om fattigvården finnes stadgat rörande fattigvårdsstyrelse motsvarande tillämpning.

(Föreslagen lydelse)

tecknande av handlingar hörande till nämndens arkiv, utseende av kassa-förvaltare samt ledamots ansvar och skadeståndsskyldighet skall vad i 32—42 §§ kommunallagen är stadgat rörande kommunens styrelse äga motsvarande tillämpning; dock att det ej är erforderligt, att protokoll upptager annat än förteckning å närvarande ledamöter samt för varje ärende beslutet och skälen därför.

I fråga — — — — — stadsfullmäktige meddelar.

6 §.

Om i *särskild* kommunal nykterhetsnämnd icke finnes ledamot, som är läkare, skall vederbörande tjänsteläkare närvara vid nämndens sammanträden, i den mån han icke hindras av andra tjänsteåligganden. Han skall därvid äga rätt att deltaga i överläggningarna samt att få sin mening antecknad till protokollet.

I stad — — — — — förste stadsläkaren.

Om i kommunal nykterhetsnämnd icke finnes ledamot, som är läkare, skall vederbörande tjänsteläkare närvara vid nämndens sammanträden, i den mån han icke hindras av andra tjänsteåligganden. Han skall därvid äga rätt att deltaga i överläggningarna samt att få sin mening antecknad till protokollet.

8 §.

1 m o m. I kommun, där nykterhetsnämnden utgöres av *fattigvårdsstyrelsen*, skall kommunen utse en av *styrelsens* ledamöter att för den tid han är vald till ledamot bereda och vara föredragande i de ärenden, som ankomma på nykterhetsnämnds prövning.

1 m o m. I kommun, där nykterhetsnämnden utgöres av *socialnämnden*, skall kommunen utse en av *socialnämndens* ledamöter att för den tid han är vald till ledamot bereda och vara föredragande i de ärenden, som ankomma på nykterhetsnämnds prövning.

9 §.

Länsnykterhetsnämnden skall — — — — — en ledamot.

I län, — — — — — en ledamot.

För varje — — — — — en suppleant.

Ledamöter och suppleanter utses bland inom länet bosatta svenska män och kvinnor, som fyllt tjugutre år. Beträffande *obehörighet och rätt*

Ledamöter och suppleanter utses bland inom länet bosatta svenska män och kvinnor, som fyllt tjugutre år. Beträffande *behörighet och rätt*

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

att avsäga sig uppdraget äger vad i 12 § 1 mom. i lagen om fattigvården finnes stadgat rörande fattigvårdsstyrelse motsvarande tillämpning.

till avsägelse äger vad i 32 § kommunallagen finnes stadgat rörande kommunens styrelse motsvarande tillämpning.

Ledamöter och — — — — — den avgångne.

Närmare bestämmelser — — — — — av Konungen.

Angående bestridandet — — — — — särskilt stadgat.

15 §.

Den som — — — — — störande levnadssätt.

Samma lag — — — — — kringflackande liv.

Beslut om övervakning enligt denna paragraf går i verkställighet utan hinder därav, att det ej äger laga kraft.

32 §.

Länsstyrelsens slutliga — — — — — av beslutet.

Har beslutet — — — — — tillställas åklagaren.

Där nykterhetsnämnd ej är sökande, skall underrättelse om beslutet översändas till nykterhetsnämnden i hemortskommunen samt, om annan nykterhetsnämnd tagit befattning med ärendet, till denna nämnd.

Där nykterhetsnämnd ej är sökande, skall underrättelse om beslutet översändas till nykterhetsnämnden i den kommun, där den som avses med beslutet är mantalsskriven, samt om annan nykterhetsnämnd tagit befattning med ärendet, till denna nämnd.

36 §.

I samband — — — — — motsvarande tillämpning.

I den — — — — — förfogandet däröver.

Då beslut — — — — — om lydadsföreskrifter.

Den myndighet, — — — — — till desamma.

Har nykterhetsnämnd beslutat om lydadsföreskrift, går beslutet i verkställighet utan hinder därav, att det ej äger laga kraft.

51 §.

Där det — — — — — motsvarande tillämpning.

Vare sig — — — — — motsvarande tillämpning.

Anstaltens styrelse — — — — — styrelsen utfärdat.

Beslut, som avses i denna paragraf, går i verkställighet utan hinder därav, att det ej äger laga kraft.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

61 §.

Länsstyrelses beslut — — — — — inför länsstyrelsen.

Talan föres hos Konungen genom besvär, vilka skola ingivas till länsstyrelsen. Länsstyrelsen skall skyndsamt infordra förklaring över besvären, om anledning därtill ej uppenbarligen saknas, samt, efter att hava införskaffat den ytterligare utredning, som kan vara erforderlig, till *inrikesdepartementet* insända samtliga målet rörande handlingar tillika med eget utlåtande.

Talan föres hos Konungen genom besvär, vilka skola ingivas till länsstyrelsen. Länsstyrelsen skall skyndsamt infordra förklaring över besvären, om anledning därtill ej uppenbarligen saknas, samt, efter att hava införskaffat den ytterligare utredning, som kan vara erforderlig, till *socialdepartementet* insända samtliga målet rörande handlingar tillika med eget utlåtande.

Klagan över — — — — — viss tid.

Över annat — — — — — är sagt.

62 §.

Över beslut av socialstyrelsen må den som beslutet rör söka ändring hos Konungen genom besvär, vilka skola ingivas till *inrikesdepartementet*.

Över beslut av socialstyrelsen må den som beslutet rör söka ändring hos Konungen genom besvär, vilka skola ingivas till *socialdepartementet*.

65 §.

Myndigheter, som handlägga ärenden enligt denna lag, böra samarbeta med varandra. Inbördes samarbete bör ock äga rum mellan sådana myndigheter samt *fattigvårdsstyrelser*, barnavårdsnämnder och andra myndigheter ävensom vårdanstalter och organisationer, vilka utöva social hjälpverksamhet.

Myndigheter, som handlägga ärenden enligt denna lag, böra samarbeta med varandra. Inbördes samarbete bör ock äga rum mellan sådana myndigheter samt *socialnämnder*, barnavårdsnämnder och andra myndigheter ävensom vårdanstalter och organisationer, vilka utöva social hjälpverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1957.

Tjänstgöringstiden för ledamöter och suppleanter i särskild kommunal nykterhetsnämnd, vilka valts med tillämpning av äldre bestämmelser, skall upphöra med utgången av år 1956. Nya val i enlighet med denna lag skola äga rum i december månad 1956 och avse tiden intill ut-

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

gången av året näst efter det, då allmänna val av kommunens fullmäktige första gången efter lagens ikraftträdande ägt rum.

Tillsättes särskild nykterhetsnämnd i kommun, där sådan icke finnes då denna lag träder i kraft, skall val av ledamöter och suppleanter i nämnden första gången förrättas för tiden intill utgången av året näst efter det, då allmänna val av kommunens fullmäktige första gången efter nämndens tillsättande ägt rum.

Förslag

till

Lag**om ändring i sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321)**

Härigenom förordnas, att 4 § 1., 6 §, 10 § 1., 15 §, 28 § 1., 33 § och 37 § sinnessjuklagen¹ den 19 september 1929 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

1. Med sinnessjukhus förstås för vård av sinnessjuka avsedd statsanstalt, som enligt Konungens förordnande skall vara sinnessjukhus, så ock annan för dylik vård inrättad anstalt, vilken blivit såsom sinnessjukhus godkänd i den ordning Konungen bestämmer. Sinnessjukhus må inrättas såsom avdelning av *fattigvårdsanstalt* eller av sjukvårdsanstalt, som är avsedd jämväl för andra sjuka.

1. Med sinnessjukhus förstås för vård av sinnessjuka avsedd statsanstalt, som enligt Konungens förordnande skall vara sinnessjukhus, så ock annan för dylik vård inrättad anstalt, vilken blivit såsom sinnessjukhus godkänd i den ordning Konungen bestämmer. Sinnessjukhus må inrättas såsom avdelning av *hem, varom stadgas i 18 § lagen om socialhjälp*, eller av sjukvårdsanstalt, som är avsedd jämväl för andra sjuka.

Den, som — — — — — eller omgivningen.

6 §.

Vidtages icke av förmyndare, god man, make eller annan åtgärd för beredande av erforderlig vård åt sinnessjuk, vare ordföranden i hälsovårdsnämnden eller i *fattigvårdsstyrelsen* i den ort, där den sjuke vistas, eller polismyndigheten därstädes eller, vad angår sinnessjuk, som är i militärtjänst, vederbörande befälhavare pliktig att föranstalta därom.

Bestämmelserna i första stycket skola icke äga tillämpning i avseende å sinnessjuk, som är intagen å

Vidtages icke av förmyndare, god man, make eller annan åtgärd för beredande av erforderlig vård åt sinnessjuk, vare ordföranden i hälsovårdsnämnden eller i *socialnämnden* i den ort, där den sjuke vistas, eller polismyndigheten därstädes eller, vad angår sinnessjuk, som är i militärtjänst, vederbörande befälhavare pliktig att föranstalta därom.

Bestämmelserna i första stycket skola icke äga tillämpning i avseende å sinnessjuk, som är intagen *i arbets-*

¹ Senaste lydelse av 10 § 1. se SFS 1953: 67.

(Nuvarande lydelse)

fattigvårdsanstalt utan rätt att lämna anstalten eller å skyddshem, allmän uppfostringsanstalt, alkoholistanstalt, tvångsarbetsanstalt, anstalt, som står under fångvårdsstyrelsens inseende, militärhäkte eller härads- eller stadsfängelse. Beträffande sådan sinnessjuk åligge skyldighet att föranstalta om vård allenast den, som enligt de rörande anstalten meddelade föreskrifterna har att sörja därför.

(Föreslagen lydelse)

hem, som avses i 41 § lagen om socialhjälp, eller i skola tillhörande barna- och ungdomsvården, allmän vårdanstalt för alkoholmissbrukare, tvångsarbetsanstalt, anstalt, som står under fångvårdsstyrelsens inseende, militärhäkte eller härads- eller stadsfängelse. Beträffande sådan sinnessjuk åligge skyldighet att föranstalta om vård allenast den, som enligt de rörande anstalten meddelade föreskrifterna har att sörja därför.

10 §.

1. Då ansökan — — — sinnestillstånd (l e v n a d s b e r ä t t e l s e).

Vårdattest må utfärdas allenast av legitimerad läkare eller av den, som utan att vara legitimerad läkare innehar befattning såsom provinsialläkare, extra provinsialläkare, stadsläkare, stadsdistriktsläkare, köpingsläkare eller municipalläkare, eller ock, efter medicinalstyrelsens särskilda bemyndigande, av annan, som av Konungen eller medicinalstyrelsen förordnats att uppehålla läkarbefattning. Vårdattest må ej meddelas av läkare vid det sinnessjukhus, varest intagning begäres; dock må läkare vid sinnessjukhus, som drives av landsting eller kommun, utfärda vårdattest, då fråga är om förflyttning till sjukhuset av någon, som vårdas å *fattigvårdsanstalt, där läkaren omhänderhar sjukvård, samt* annan läkare ej utan olägenhet eller omgång kan anlitas. Vårdattest må ej godkännas, därest den meddelats av någon, som veterligen till den sjuke står i den skyldskap eller i det svågerlag, som enligt lag utgör jäv mot domare.

Vårdattest må utfärdas allenast av legitimerad läkare eller av den, som utan att vara legitimerad läkare innehar befattning såsom provinsialläkare, extra provinsialläkare, stadsläkare, stadsdistriktsläkare, köpingsläkare eller municipalläkare, eller ock, efter medicinalstyrelsens särskilda bemyndigande, av annan, som av Konungen eller medicinalstyrelsen förordnats att uppehålla läkarbefattning. Vårdattest må ej meddelas av läkare vid det sinnessjukhus, varest intagning begäres; dock må läkare vid sinnessjukhus, som drives av landsting eller kommun, utfärda vårdattest, då fråga är om förflyttning till sjukhuset av någon, som vårdas *i sådant hem eller arbetshem, varom stadgas i 18 eller 41 § lagen om socialhjälp, samt läkaren där omhänderhar sjukvård och* annan läkare ej utan olägenhet eller omgång kan anlitas. Vårdattest må ej godkännas, därest den meddelats av någon, som veterligen till den sjuke står i den skyldskap eller i det svå-

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

gerlag, som enligt lag utgör jäv mot domare.

15 §.

Betaling, som — — — — — den intagne.

Vad i — — — — — svara därför.

Angående kostnaden för vård av sinnessjuk, som är medellös eller omhändertagits jämlikt lagen om samhällets barnavård, gälla vad därom finnes särskilt stadgat; dock må i fall, varom stadgas i andra stycket, ersättning, som på grund av särskilt åtagande utgivits, ej uttagas av den intagne eller för honom försörjningspliktig.

Har i fall som avses i andra stycket kommun utgivit socialhjälp till bestridande av vårdkostnaden eller jämlikt barnavårdslagen fått vidkännas utgift för sagda kostnad, må ersättning härför ej uttagas enligt 33—36 §§ lagen om socialhjälp eller 68 § barnavårdslagen.

28 §.

1. Finnes av — — — — — sin sinnessjukvård.

Är någon — — — — — första punkten.

Vad ovan i detta moment stadgas skall icke tillämpas i avseende å intagning av den, som är intagen å anstalt, varom i 6 § andra stycket förmäles, och, vad angår å fattigvårdsanstalt intagen, ej är berättigad att lämna anstalten, utan skall därom gälla vad i 33 och 48 §§ finnes föreskrivet.

Vad ovan i detta moment stadgas skall icke tillämpas i avseende å intagning av den, som är intagen å anstalt, varom i 6 § andra stycket förmäles, utan skall därom gälla vad i 33 och 48 §§ finnes föreskrivet.

Angående rätt — — — — — i 32 §.

33 §.

Föreligga sådana omständigheter, som i 28 § 1 mom. angivas, beträffande någon, vilken är intagen å fattigvårdsanstalt utan rätt att lämna anstalten eller å skyddshem, allmän uppfostringsanstalt, alkoholistanstalt eller tvångsarbetsanstalt, må den, som enligt de rörande anstalten meddelade föreskrifterna har att sörja för vård åt honom, föranstalta om hans

Föreligga sådana omständigheter, som i 28 § 1 mom. angivas, beträffande någon, vilken är intagen i arbetshem, som avses i 41 § lagen om socialhjälp, eller i skola tillhörande barna- och ungdomsvården, allmän vårdanstalt för alkoholmissbrukare eller tvångsarbetsanstalt, må den, som enligt de rörande anstalten meddelade föreskrifterna har att sörja

(Nuvarande lydelse)

intagande för observation å sinnessjukhus, som i 28 § 1 mom. sägs.

Beträffande ansökan — — — — —

I fråga — — — — — å sökanden.

Har observationen — — — — — vederbörande anstalt.

(Föreslagen lydelse)

för vård åt honom, föranstalta om hans intagande för observation å sinnessjukhus, som i 28 § 1 mom. sägs.

— hans sinnestillstånd.

37 §.

Har någon, som jämlikt 28, 32 eller 33 § intagits å sinnessjukhus för observation, vid observationen icke befunnits vara i behov av vård å sådant sjukhus, skall kostnaden för vistelsen å sjukhuset under observationstiden enligt föreskrifter, som meddelas av Konungen, gäldas av statsverket. I övrigt skola bestämmelserna i 15 § första stycket i tillämpliga delar lända till efterrättelse beträffande kostnaden för vistelse å sinnessjukhus under observationstid, och skall i fråga om sådan kostnad vad i lagen om fattigvården och lagen om samhällets barnavård är föreskrivet om kostnad för vård å sinnessjukhus äga motsvarande tillämpning, så vitt fråga är om den, som är medellös eller omhändertagits jämlikt sistnämnda lag.

Har någon, som jämlikt 28, 32 eller 33 § intagits å sinnessjukhus för observation, vid observationen icke befunnits vara i behov av vård å sådant sjukhus, skall kostnaden för vistelsen å sjukhuset under observationstiden enligt föreskrifter, som meddelas av Konungen, gäldas av statsverket. I övrigt skola bestämmelserna i 15 § första stycket i tillämpliga delar lända till efterrättelse beträffande kostnaden för vistelse å sinnessjukhus under observations-tid.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1957.

Förslag

till

Förordning

**angående ändrad lydelse av 2 och 10 §§ förordningen den 11 juni 1937 (nr 339)
om mödrahjälp**

Härigenom förordnas, att 2 och 10 §§ förordningen den 11 juni 1937 om mödrahjälp¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Mödrahjälp lämnas — — — — — i landet.

Hjälp enligt — — — — — dess födelse.

Mödrahjälp må icke lämnas till kvinna, vilken är intagen å straffanstalt eller därmed jämförlig anstalt, å tvångsarbetsanstalt, alkoholistanstalt, allmän uppfostringsanstalt eller skyddshem, eller å anstalt för sinesslöa, fallandesjuka eller kroniskt sjuka, och ej heller till kvinna, som av fattigvården mottagits till stadigvarande försörjning.

Mödrahjälp må icke lämnas till kvinna, vilken är intagen i annat barnhem än mödrahem eller i skola tillhörande barna- och ungdomsvården eller i fångvårds- eller tvångsarbetsanstalt.

10 §.

Socialstyrelsen har att med biträde av statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter utöva tillsyn över tillämpningen av denna förordning och med stöd av densamma meddelade föreskrifter samt äger att i sådant avseende till ledning för vederbörande mödrahjälps- och barnavårdsnämnder meddela nödiga råd och anvisningar.

Socialstyrelsen har att med biträde av statens socialvårdskonsulenter utöva tillsyn över tillämpningen av denna förordning och med stöd av densamma meddelade föreskrifter samt äger att i sådant avseende till ledning för vederbörande mödrahjälps- och barnavårdsnämnder meddela nödiga råd och anvisningar.

Klagan över — — — — — av beslutet.

Över socialstyrelsens — — — — — icke föras.

*Denna förordning träder i kraft
den 1 januari 1957.*

¹ Senaste lydelse av 2 § se SFS 1950: 242 och av 10 § se SFS 1940: 786.

Förslag

till

Förordning

angående ändring i förordningen den 14 maj 1954 (nr 250) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt m. m.,

Härigenom förordnas, att 1, 4, 5, 9 och 10 §§ förordningen den 14 maj 1954 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt m. m. skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Drabbas någon som

a) är häktad eller intagen å fångvårds- eller tvångsarbetsanstalt eller vårdas å allmän eller statsunderstödd enskild *alkoholistanstalt* eller

b) å *fattigvårdsanstalt* eller annat *arbetsställe* fullgör arbete, som jämlikt 71 § *lagen om fattigvården* eller 72 § *barnavårdslagen anvisats* honom,

under vistelsen å häktet, anstalten eller *arbetsstället* i eller utom arbete av skada till följd av olycksfall eller inverkan, som avses i 6 § *lagen om yrkesskadeförsäkring*, utgår ersättning av statsmedel enligt vad nedan sägs.

Med skada — — — — —

Till olycksfall, som avses i första stycket, hänföres jämväl olycksfall vid färd till eller från häktet, anstalten eller *arbetsstället*, såframt färden föranledes av och står i nära samband med vistelsen därstädes.

Drabbas någon som

a) är häktad eller intagen å fångvårds- eller tvångsarbetsanstalt eller vårdas å allmän eller statsunderstödd enskild *vårdanstalt för alkoholmissbrukare* eller

b) å *arbetshem* fullgör arbete, som jämlikt 41 § *lagen om socialhjälp* eller 72 § *barnavårdslagen förelagts* honom,

under vistelsen å häktet, anstalten eller *arbetshemmet* i eller utom arbete av skada till följd av olycksfall eller inverkan, som avses i 6 § *lagen om yrkesskadeförsäkring*, utgår ersättning av statsmedel enligt vad nedan sägs.

— sitt ändamål.

Till olycksfall, som avses i första stycket, hänföres jämväl olycksfall vid färd till eller från häktet, anstalten eller *arbetshemmet*, såframt färden föranledes av och står i nära samband med vistelsen därstädes.

4 §.

Sjukpenning, som — — — — — intagna tabellen.

(Nuvarande lydelse)

Vid bestämmande av den skadades årliga arbetsförtjänst skall, med iakttagande i övrigt av vad i 9 § lagen om yrkesskadeförsäkring är stadgat, skäligen hänsyn tagas till årsinkomsten av förvärvsarbete för en arbetstagare med samma arbetsförmåga som den skadade och i det yrke denne hade, då han intogs å häktet *eller anstalten eller påbörjade förelagt arbete*, eller, om han vid nämnda tidpunkt icke hade något yrke, till motsvarande inkomst för en med honom jämförlig arbetstagare å den ort, där han senast arbetat eller haft sin verksamhet eller huvudsakligen uppehållit sig.

Överstiger den — — — — — i beräkning.

(Föreslagen lydelse)

Vid bestämmande av den skadades årliga arbetsförtjänst skall, med iakttagande i övrigt av vad i 9 § lagen om yrkesskadeförsäkring är stadgat, skäligen hänsyn tagas till årsinkomsten av förvärvsarbete för en arbetstagare med samma arbetsförmåga som den skadade och i det yrke denne hade, då han intogs å häktet, anstalten eller *arbetshemmet*, eller, om han vid nämnda tidpunkt icke hade något yrke, till motsvarande inkomst för en med honom jämförlig arbetstagare å den ort, där han senast arbetat eller haft sin verksamhet eller huvudsakligen uppehållit sig.

5 §.

Sjukpenning eller livränta utgives ej till den skadade för tid, under vilken han hålles häktad eller är intagen å anstalt, som avses i 1 § *första stycket a)*, eller å *fattigvårdsanstalt fullgör arbete, varom sägs i samma stycke b)*. Om särskilda skäl äro därtill, må dock så mycket av livränta, som belöper å nämnda tid, eller del därav i stället utgivas till den som, för den händelse skadan lett till döden, varit berättigad att erhålla livränta i anledning av dödsfallet.

Sjukpenning eller livränta utgives ej till den skadade för tid, under vilken han hålles häktad eller är intagen å anstalt *eller arbetshem*, som avses i 1 §. Om särskilda skäl äro därtill, må dock så mycket av livränta, som belöper å nämnda tid, eller del därav i stället utgivas till den som, för den händelse skadan lett till döden, varit berättigad att erhålla livränta i anledning av dödsfallet.

9 §.

Underrättelse om inträffad skada skall ofördröjligen lämnas till föreståndaren för häktet *eller anstalten* eller, där den skadade i fall, som avses i 1 § *första stycket b)*, annorstädes än å anstalt utfört honom *anvisat arbete, till fattigvårdsstyrelsen eller barnavårdsnämnden*.

Underrättelse om inträffad skada skall ofördröjligen lämnas till föreståndaren för häktet, anstalten eller *arbetshemmet*.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

10 §.

Föreståndare för häkte *eller* anstalt *ävensom* fattigvårdsstyrelse *eller* barnavårdsnämnd, som genom underrättelse enligt 9 § eller eljest erhållit kännedom om skada, som medför eller skäligen kan antagas medföra rätt till ersättning enligt denna förordning, skall ofördröjligen anmäla skadan till riksförsäkringsanstalten.

Föreståndare för häkte, anstalt *eller* arbetshem, vilken genom underrättelse enligt 9 § eller eljest erhållit kännedom om skada, som medför eller skäligen kan antagas medföra rätt till ersättning enligt denna förordning, skall ofördröjligen anmäla skadan till riksförsäkringsanstalten.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1957 men äger icke tillämpning i fråga om skada, som inträffat dessförinnan, och ej heller i fråga om sådan i 6 § första stycket b) eller c) eller tredje stycket lagen om yrkesskadeförsäkring avsedd skada, som yppats senare, därest den skadade icke efter förordningens ikraftträdande varit utsatt för inverkan av den art, som orsakat skadan.

*Äldre bestämmelser skola alltjämt äga tillämpning å sådant ersättningsanspråk på grund av olycksfall *eller* sjukdom, som ej till följd av vad i första stycket sägs skall bedömas enligt förordningen i dess nya lydelse.*

Förslag

till

Förordning**om ändring i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469)**

Härigenom förordnas, att 65 §, 66 § 3 mom., 68 § 1 mom. och 74 § 1 mom. folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

65 §.

Uti pastors beslut eller åtgärd i ärende rörande tillämpning av vad om rätt kyrkobokföringsort eller kyrkobokföringsfastighet är stadgat, så ock i fråga om vidtagen eller underlåten mantalsskrivningsåtgärd må envar, vars rätt därav beröres, ävensom vederbörande kommun och *fattigvårdssamhälle* söka ändring hos länsstyrelsen i det län, till vilket den församling hör, vars pastor meddelat det överklagade beslutet, eller inom vilket det mantalsskrivningsdistrikt är beläget, för vilket den överklagade mantalsskrivningsförrättningen ägt rum. Ändring sökes genom besvär, vilka skola hava till länsstyrelsen inkommit, där de avse pastors beslut, sist å trettionde dagen efter det klaganden erhållit kännedom om beslutet samt eljest före den 15 maj under mantalsåret; klagande dock obetaget att jämväl efter förstnämnda tid i besvär rörande mantalsskrivning yrka ändring i pastors beslut, som nyss sagts, där det äger samband med mantalsskrivningsfrågan. Yrkas i besvären såväl undanröjande av vidtagen åtgärd som vidtagande av annan åtgärd och äro olika länsstyrelser behöriga i fråga om

Uti pastors beslut eller åtgärd i ärende rörande tillämpning av vad om rätt kyrkobokföringsort eller kyrkobokföringsfastighet är stadgat, så ock i fråga om vidtagen eller underlåten mantalsskrivningsåtgärd må envar, vars rätt därav beröres, ävensom vederbörande kommun söka ändring hos länsstyrelsen i det län, till vilket den församling hör, vars pastor meddelat det överklagade beslutet, eller inom vilket det mantalsskrivningsdistrikt är beläget, för vilket den överklagade mantalsskrivningsförrättningen ägt rum. Ändring sökes genom besvär, vilka skola hava till länsstyrelsen inkommit, där de avse pastors beslut, sist å trettionde dagen efter det klaganden erhållit kännedom om beslutet samt eljest före den 15 maj under mantalsåret; klagande dock obetaget att jämväl efter förstnämnda tid i besvär rörande mantalsskrivning yrka ändring i pastors beslut, som nyss sagts, där det äger samband med mantalsskrivningsfrågan. Yrkas i besvären såväl undanröjande av vidtagen åtgärd som vidtagande av annan åtgärd och äro olika länsstyrelser behöriga i fråga om vartdera yrkandet,

¹ Senaste lydelse av 68 § 1 mom. och 74 § 1 mom. se SFS 1952:336.

(Nuvarande lydelse)

vartdera yrkandet, må besvären ingivas eller insändas till vilken som helst av dem.

Beslut om — — — — — särskilt överklagas.

Uti de — — — — — handlagt ärendet.

66 §.

3 m o m. I underställningsmål skall vad i 65 § stadgas ej äga tillämpning. I sådant mål skall den, om vars kyrkobokföring eller mantalsskrivning är fråga, ävensom, om målet är anhängigt hos länsstyrelse, vederbörande kommun och *fattigvårdssamhälle* genom länsstyrelsens eller domkapitlets försorg beredas tillfälle att inom viss av myndigheten föreskriven tid dit inkomma med de påminnelser parten aktar nödigt.

Hos länsstyrelse — — — — — skyndsamt avgöras.

68 §.

1 m o m. Talan mot — — — — — av länsstyrelserna.

Länsstyrelses beslut — — — — — laga kraft.

Talan som hos länsstyrelse förts av kommun eller fattigvårdssamhälle må hos kammarrätten fullföljas av den andra av dessa menigheter.

Kammarrätten skall — — — — — kammarrätten inkommit.

Sedan besvär — — — — — eget yttrande.

74 §.

1 m o m. Av länsstyrelserna, domkapitlen och kammarrätten meddelade beslut i de i 65, 66, 67 och 68 §§ avsedda mål skola genom den myndighets försorg, som meddelat beslutet, skyndsamt delgivas envar person, vars rätt därav beröres, ävensom vederbörande kommun och *fattigvårdssamhälle*. Bevis om delgivningen bör vid anfordran tillhandahållas vederbörande.

(Föreslagen lydelse)

må besvären ingivas eller insändas till vilken som helst av dem.

3 m o m. I underställningsmål skall vad i 65 § stadgas ej äga tillämpning. I sådant mål skall den, om vars kyrkobokföring eller mantalsskrivning är fråga, ävensom, om målet är anhängigt hos länsstyrelse, vederbörande kommun genom länsstyrelsens eller domkapitlets försorg beredas tillfälle att inom viss av myndigheten föreskriven tid dit inkomma med de påminnelser parten aktar nödigt.

1 m o m. Av länsstyrelserna, domkapitlen och kammarrätten meddelade beslut i de i 65, 66, 67 och 68 §§ avsedda mål skola genom den myndighets försorg, som meddelat beslutet, skyndsamt delgivas envar person, vars rätt därav beröres, ävensom vederbörande kommun. Bevis om delgivningen bör vid anfordran tillhandahållas vederbörande.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1957.

Inledning

Föredragande departementschefen, statsrådet Ericsson, anför, efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, finans- och inrikesdepartementen, i propositionen inledningsvis följande.

»Lagen om socialhjälp¹ träder i kraft den 1 januari 1957. Samtidigt upphör lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården² att gälla.

I övergångsbestämmelserna till Shjl föreskrives, att om i lag eller författning förekommer hänvisning till eller om däri eljest avses föreskrift, som ersatts genom bestämmelse i Shjl, den bestämmelsen i stället skall tillämpas.

Ett stort antal lagar och författningar, hörande till skilda departementslagstiftningsområden, anknyter i terminologiskt hänseende till Fvl. Särskilt vanligt förekommande är uttryck som fattigvård, fattigvårdssamhälle och fattigvårdsstyrelse. Det är önskvärt, att dylika uttryck, som efter Shjl:s antagande framstår som föråldrade, utmönstras ur lagstiftningen. På grund av innehållet i nyssberörda övergångsbestämmelse är det emellertid inte nödvändigt att så sker omedelbart. Med hänsyn härtill och då praktiska skäl talar för att den formella översyn av olika lagar och författningar, som är motiverad av Shjl, verkställes i samband med att ändring av annan anledning göres i dem, anser jag, att man f. n. bör nöja sig med att ändra sådana lagar och författningar, som av sakliga skäl behöver omarbetas till följd av innehållet i Shjl. Det kan nämnas, att två lagar, nämligen barnavårdslagen och lagen om socialregister, ändrats redan i samband med tillkomsten av Shjl och att förslag framlagts till årets riksdag om vissa, av socialhjälpslagen betingade ändringar i folkpensioneringslagen.»

Förslaget till lag angående ändring i lagen om nykterhetsvård

4 och 5 §§.

Föredragande departementschefen anför bl. a.:

»Av 5 § 1 st. lagen om nykterhetsvård framgår, att det i regel skall finnas en särskild nykterhetsnämnd i varje kommun men att kommunens fattigvårdsstyrelse under vissa förutsättningar kan fungera som nykterhetsnämnd. Tillkomsten av Shjl ger enligt min mening inte anledning att föreskriva ovillkorlig skyldighet för kommun att tillsätta särskild nykterhetsnämnd. Därest sådan nämnd anses obehövlig, bör socialnämnden vara nykterhetsnämnd. Ordet »fattigvårdsstyrelse» i 5 § 1 st. har därför utbytt mot ordet »socialnämnd».

Enligt kommunallagen skall, om så begäres av erforderligt antal väljan-

¹ Denna lag benämnes i det följande Shjl.

² Denna lag benämnes i det följande Fvl.

de, den proportionella valmetoden tillämpas vid val av kommunens styrelse, särskilda beredningar och nämnder för icke reglerad förvaltning. Detsamma gäller enligt Shjl vid val av socialnämnd. Det kunde därför måhända ifrågasättas att införa samma ordning vid val av särskild nykterhetsnämnd. Den proportionella valmetoden är emellertid mindre ändamålsenlig om särskilda kvalifikationer är föreskrivna för en eller flera av ledamöterna i den nämnd, som skall väljas. Beträffande särskild nykterhetsnämnd gäller enligt 5 § 3 st., att såväl män som kvinnor skall vara representerade i nämnden och att läkare såvitt möjligt bör vara ledamot av densamma. Då det inte synes lämpligt att nu ändra sistnämnda regler, vilka nyligen varit föremål för statsmakternas prövning, anser jag mig inte böra föreslå någon bestämmelse om att det proportionella valsättet skall tillämpas vid val av särskild nykterhetsnämnd.

Vid tillkomsten av kommunallagen uttalades önskemål om att bestämmelserna rörande bl. a. förvaltningsorganisationen för den specialreglerade kommunala förvaltningen skulle anpassas efter reglerna i kommunallagen. Detta önskemål har beaktats vid utformningen av Shjl, som i fråga om valbarhets- och avsägelsegrunder, mandattid och avgång samt inre organisation och verksamhetsformer föreskriver, att kommunallagens regler om kommunens styrelse skall äga motsvarande tillämpning å socialnämnden. Socialstyrelsen har föreslagit att så skall bli fallet även beträffande särskild nykterhetsnämnd. Det innebär bl. a., att den nuvarande metoden med successiv förnyelse av nykterhetsnämnden överges och att samtliga ledamöter i stället väljes på en gång. Länsstyrelsen i Norrbottens län och länsnykterhetsnämnden därstädes har uttalat betänkligheter häremot och betonat angelägenheten av att kontinuitet bevaras i nämnder av detta slag.

För egen del vill jag understryka vikten av att nämndens ledamöter är förtrogna med nykterhetsvårdsarbetet och med det klientel, varmed de har att taga befattning. I likhet med vad min företrädare i ämbetet uttalade vid tillkomsten av Shjl anser jag emellertid, att det bör överlätas åt kommunerna själva att sörja för att erforderlig kontinuitet bevaras vid val av ledamöter i nykterhetsnämnderna. Jag ansluter mig därför till vad socialstyrelsen föreslagit i förevarande hänseende. Även i övrigt synes styrelsens förslag böra godtagas. Jag vill dock fästa uppmärksamheten på att riksdagen — efter det att styrelsen avgav sitt förslag — gjort ett tillägg till 4 § i det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till lag om socialhjälp. Enligt detta tillägg är det inte erforderligt att i socialnämndens protokoll upptaga annat än förteckning å närvarande ledamöter samt beslutet och skälen därför. Som motive-ring härtill anfördes från riksdagens sida, att socialnämndens beslut vore av ömtålig natur såsom avseende åtgärder och ingripanden, vilka direkt berörde eller riktade sig mot enskilda personer, och att det kunde vara till uppenbar skada, om vederbörande finge kännedom om ledamöternas per-

sonliga ställningstagande. Samma skäl kan givetvis anföras beträffande nykterhetsnämnden och dess ledamöter. Lagen om nykterhetsvård bör därför i förevarande hänseende ha samma innehåll som Shjl.

På grund av det anförda förordar jag, att det nuvarande fjärde stycket i 5 § lagen om nykterhetsvård ersättes med ett nytt stycke, som utformas i full överensstämmelse med 4 § Shjl.

Slutligen må nämnas, att Shjl inte innehåller någon motsvarighet till Fvl:s bestämmelser om rätt för vissa präster att delta i fattigvårdsstyrelsens förhandlingar. I konsekvens härmed bör inte heller lagen om nykterhetsvård innehålla sådana bestämmelser.»

6 §.

Föredragande departementschefen anför:

»Enligt denna paragraf skall i särskild kommunal nykterhetsnämnd, i vilken icke finnes ledamot som är läkare, vederbörande tjänsteläkare närvara vid nämndens sammanträden i den mån han icke hindras av andra tjänsteåligganden. Föreskriften avser således icke fattigvårdsstyrelse, som utgör nykterhetsnämnd. Anledningen härtill torde vara att enligt 13 § Fvl tjänsteläkaren äger rätt att delta i fattigvårdsstyrelsens sammanträde. Shjl uppger icke någon bestämmelse om rätt för tjänsteläkare att närvara vid socialnämndens sammanträden. Då anledning torde saknas att i förevarande hänseende ha olika regler beträffande särskild nykterhetsnämnd och nykterhetsnämnd, som utgöres av socialnämnd, har ordet »särskild» utslutits ur lagtexten.»

15, 36 och 51 §§.

Enligt 1931 års alkoholistlag kunde beslut, som innebar förordnande om övervakning, inte överklagas. Beslutet trädde alltså genast i verkställighet. I konsekvens härmed räknades den längsta tiden för övervakning från dagen för beslutet.

Genom lagen om nykterhetsvård infördes besvärsmätt i fråga om nykterhetsnämnds beslut om övervakning enligt 15 § i lagen. Trots detta bibehölls den tidigare regeln, att dagen för beslutet skulle bilda utgångspunkt för övervakningens längd.

Föredragande departementschefen anför:

»Eftersom ingenting annat stadgas i lagen, torde man få utgå ifrån att nykterhetsnämnds beslut om övervakning enligt 15 § inte kan verkställas förrän det vunnit laga kraft. I detta avseende har alltså genom lagen om nykterhetsvård inträtt en betydelsefull ändring i förhållande till vad som gällt tidigare.

Önskvärdheten av att övervakningsbeslut får verkställas utan hinder av att klagan förts eller besvärstiden ännu icke gått till ända betonas starkt av socialstyrelsen och de remissinstanser, som närmare ingått på spörsmålet.

Det torde också framstå såsom tämligen uppenbart, att i många fall av alkoholmissbruk behovet av övervakning är så trängande, att ett uppskov härmed skulle kunna äventyra hela resultatet av åtgärden.

Enligt 36 § lagen om nykterhetsvård kan i samband med beslut om villkorligt anstånd med tvångsintagning i allmän vårdanstalt för alkoholmissbrukare, jämte det förordnande om övervakning meddelas, tillika meddelas s. k. lydadsföreskrifter. Beslut av nykterhetsnämnd, som innebär meddelande av dylika föreskrifter, får enligt 59 § överklagas. I samband med beviljande av permission eller utskrivning från allmän vårdanstalt må anstaltsstyrelse eller i vissa fall föreståndare förordna om övervakning eller meddela lydadsföreskrifter. Mot dylika beslut kan enligt 60 § talan föras.

Vad jag anfört om angelägenheten av att nykterhetsnämnds övervakningsbeslut omedelbart går i verkställighet är självfallet i lika hög grad tillämpligt på övervakningsbeslut, som meddelas av anstaltsstyrelse eller föreståndare, liksom även på beslut, som innebär meddelande av lydadsföreskrift, vare sig den beslutande myndigheten är nykterhetsnämnd, anstaltsstyrelse eller föreståndare.

Med hänsyn till det anförda finner jag mig böra i sak tillstyrka socialstyrelsens förslag.

Vad angår avfattningen av de nya bestämmelserna har stadgandet om att nykterhetsnämnds övervakningsbeslut får verkställas omedelbart i departementsförslaget influtit som ett nytt sista stycke i 15 §. Motsvarande bestämmelser i fråga om nykterhetsnämnds beslut, som innebär meddelande av lydadsföreskrifter, samt anstaltsstyrelses och anstaltsföreståndares beslut har utformats som självständiga parallellstadganden och fått sin plats i nya stycken i 36 respektive 51 §.»

Övergångsbestämmelser

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft samtidigt med Shjl eller den 1 januari 1957.

Enligt övergångsbestämmelserna till Shjl skall val av ledamöter och suppleanter i socialnämnd första gången äga rum i december 1956. Valet skall avse tiden intill utgången av året näst efter det, då allmänna val av kommunalfullmäktige första gången efter lagens ikraftträdande ägt rum, d. v. s. intill utgången av år 1959.

Föredragande departementschefen anför:

»I det föregående har föreslagits, att reglerna om successiv förnyelse av särskild nykterhetsnämnd skall upphävas. Med hänsyn härtill erfordras ett övergångsstadgande, så att mandattiden för ledamöter och suppleanter, som valts enligt nu gällande bestämmelser, bringas att upphöra vid en gemensam tidpunkt. Eftersom särskild nykterhetsnämnd icke inrättats på samma gång i alla kommuner, upphör mandattid för ledamöter och suppleanter i sådana nämnder vid utgången av ett vart av åren 1956—1959. Det synes lämpligt att

nykterhetsnämndens mandattid framdeles sammanfaller med socialnämndens. Oaktat vissa betänkligheter kan anföras mot att i efterhand avkorta mandattiden för valda ledamöter i en nämnd, som i motsats till fattigvårdsstyrelsen skall bestå, finner jag mest ändamålsenligt, att övergångsbestämelsen får samma innehåll som motsvarande stadgande i Shjl. Jag föreslår därför att nyval av alla ledamöter och suppleanter i de särskilda nykterhetsnämnderna företages i december 1956, varvid mandattiden kommer att löpa fr. o. m. den 1 januari 1957 t. o. m. den 31 december 1959. Sistnämnda månad sker val för nästa fyraårsperiod.

Slutligen föreslås en regel för åstadkommande av att mandattiden för särskild nykterhetsnämnd, som tillsättes efter lagändringarnas ikraftträdande, kommer att sammanfalla med mandattiden för övriga nykterhetsnämnder i riket.»

Förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 2 och 10 §§ förordningen om mödrahjälp

2 §.

De förslagna ändringarna i 2 § tredje stycket innebär, att kretsen av dem, som är undantagna från rätten till mödrahjälp, nu bestämmes på liknande sätt som kretsen av dem, som är undantagna från rätten till grundpenning enligt lagen om moderskapshjälp. Tredje stycket av denna paragraf har därför utformats i anslutning till lydelsen av 5 § tredje stycket lagen om moderskapshjälp.

Lagrådet

Lagrådets utlåtande har inhämtats över förslagen till

1) lag angående ändring i lagen den 27 juli 1954 (nr 579) om nykterhetsvård; samt

2) lag om ändring i sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321).

Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran.

Utskottet

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att riksdagen, med bifall till förevarande proposition, nr 137, måtte för sin del antaga de vid propositionen fogade förslagen till

1) lag angående ändring i lagen den 27 juli 1954 (nr 579) om nykterhetsvård;

Andra lagutskottets utlåtande nr 26 år 1956

2) lag om ändring i sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321);

3) förordning angående ändrad lydelse av 2 och 10 §§ förordningen den 11 juni 1937 (nr 339) om mödrahjälp;

4) förordning angående ändring i förordningen den 14 maj 1954 (nr 250) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt m. m.; samt

5) förordning om ändring i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469).

Stockholm den 24 april 1956

På andra lagutskottets vägnar:

ELSA JOHANSSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Nils Elowsson, Axel E. Svensson, Sunne, fru Carlqvist, herrar Huss*, Grönkvist och Alvar Andersson;

från andra kammaren: fru Johansson i Norrköping, herr Jacobsson i Tobo, fru Västberg*, herr Hagård, fröken Höjer*, fröken Sandell, herrar Ericsson i Näs* och Johansson i Södertälje.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
